

Enkriptatzea ez da pribatua izatea: metadatuak zutaz diotena

Edukia enkriptatua izatea eta metadatuak agerian egotea bi gauza desberdin dira. Zerbitzu batek "muturrerainoko enkriptatzeaz" hitz egiten duenean, istorioaren erdia baino ez du kontatzen.

Elkar ulertzeko: WhatsApp zure mezuak zifratzen ditu inork bidean irakur ez ditzan. Baina oraindik badaki norekin hitz egiten duzun, zer ordutan, zenbat aldiz eta nondik. Hori metadatuak dira. Eta askotan mezuak berak baino gehiago esaten dute.

Dena babesten ez duen sarraila

Gaur egungo mezularitza-zerbitzuen zati handi batek muturrerainoko enkriptatzea iragartzen du. Eta egia da: mezuen edukia enkriptatuta bidaiatzen du, bidean inork —ezta zerbitzu-hornitzaileak ere— ezin dezan testua irakurri transmititzen ari den bitartean. Puntu horretara arte, baieztapena zehatza da.

Arazoa da edukia istorioaren zati bat besterik ez dela. Zuk diozuna inork irakurri ezin badu ere, zerbitzuak beste gauza batzuk daki zehaztasun handiz: norekin hitz egiten duzun, zer ordutan, zenbatetan, gutxi gorabehera zein tokitatik, zein gailutan, zenbat mezu bidaltzen dituzun eta zenbat jasotzen dituzun, zenbat fitxategi partekatzen dituzun. Horri guztiari metadatuak deitzen zaie. Eta metadatuak, kasu askotan, mezuak berak adina diote ia.

Metadatuak azaleratzen dutena

Ez dago mezu bat irakurri beharrik gauza asko jakiteko. Pertsona batek sei hilabetez astearte goizero bederatzietan onkologo bati deitzen badio edo idazten badio, ez da elkarrizketa entzun behar zer gertatzen ari den susmatzeko. Bi pertsonak egunean ehun mezu trukutzen badituzte eta bat-batean egiteari uzten badiote, ez da bat bera ere irakurri behar zer gertatu den ulertzeko. Zerga-aholkulari batek hiruhileko itxieraren aurreko gauean bezero beraren hogeitau mezu jasotzen baditu jarraian, patroiak berez hitz egiten du.

Metadatuak portaera-patroiak erakusten dituzte: nor dagoen harremanetan norekin, bakoitzak zein ordutegi dituen, noiz dagoen esnatuta, noiz lo, noiz bidaiatzen duen, zein bezero diren aktiboenak, zein harreman profesional diren intentsuenak. Metadatuak biltzen dituen zerbitzari batek edozein erabiltzailearen bizitza pertsonal eta profesionalaren profil zehatza eraiki dezake, hark idazten duen hitz bakar bat ere irakurri gabe.

Badago hori gogortasunez ilustratzen duen adibide historiko bat. NSAko zuzendari ohia zen Michael Haydenek argi eta garbi formulatu zuen 2014an: "*We kill people based on metadata*". Baieztapenak AEBetako operazio militarrei egiten zien erreferentzia, beren komunikazio-patroietan soilik oinarrituta identifikatutako helburuen aurka. Irakurritako mezu bakar bat ere ez. kontaktu-grafoa eta ordutegiak bakarrik.

Zerbitzu batek metadatuak biltzeak ez du zertan esan nahi bere erabiltzaileen aurka erabiliko dituenik. Horretarako gaitasuna duela esan nahi du, eta datu horietara sarbidea duen hirugarren batek —epaitegi-agindu bidez, segurtasun-huts bidez edo hirugarrenei salduz, zerbitzu-baldintzek ahalbidetzen badute— ere baduela.

Kontaktu-libururako sarbidea

Ia oharkabeen pasatzen den beste bektore bat: kontaktu-zerrenda. Mezularitza-zerbitzuen zati handi batek telefonoaren kontaktu-libururako sarbidea eskatzen du izena ematean. Zenbaki guztiak igotzen dituzte beren zerbitzarira, zerbitzua nor gehiago erabiltzen ari den erakusteko. Une horretatik aurrera, konpainiak erabiltzailearen harremanen mapa osoa du, hark inori mezu bakar bat ere idatzi ez badio ere.

Sekretu profesionalaren pean dagoen profesional batentzat —abokatua, medikua, psikologoa, aholkularia—, kontaktu-liburu horrek bezeroak ditu. Kontaktu-liburua hirugarrenen zerbitzari batera igo bada, bezeroen izenak profesionalak kontrolatzen ez dituen jurisdikzio eta politika batzuk dituen azpiegitura batean daude. Sekretu profesionala ez da elkarrizketa bat filtratzen den egunean hausten: askoz lehenago hautsi zen, kargatzeko baimena eman zen unean.

Enkriptatzearen eta ez biltzearen arteko aldea

Enkriptatzea edukia babestea da. Pribatua izatea beharrezkoa ez dena ez biltzea da. Gauza desberdinak dira, eta aldea operatiboki erabakigarria da. Zerbitzu batek mezu guztiak ezin hobeto enkripata ditzake eta, aldi berean, erabiltzaileei buruz ia dena jakin metadatuaren bidez. Biak guztiz bateragarriak dira. Izan ere, sektoreko negozio-eredu nagusia da.

Zerbitzu baten benetako pribatutasuna balioesteko galdera zuzena ez da "*edukia enkriptatzen du?*". Galdera horrek badu erantzuna duela urte askotatik. Galdera zuzena hau da: "*zein metadatu sortzen ditu eta non gordetzen dira?*". Eta, batez ere: "*zein metadatu ez du sortu behar?*".

Metadatuak diseinuz minimizatzen dituen arkitektura bat —ez promesaz, ez barne-politikaz— egituraz pribatuagoa da biltzen eta enkriptatzen dituen arkitektura bat baino. Existitzen ez diren datuak ezin direlako filtratu, ezta saldu, ezta epaitegi-agindu baten aurrean entregatu edo segurtasun-huts batean galdu.

Irakurle profesionalarentzat

Zure jarduera profesionalak sekretua, konfidentzialtasuna edo, besterik gabe, hirugarrenen informazioarekiko errespetua badakar, galderak ordena honetan egiteak merezi du:

1. Komunikatzeko erabiltzen dudak aplikazioak edukia enkriptatzen du? (Seguruenik bai.)
2. Metadatuak enkriptatzen ditu? (Seguruenik ez.)
3. Funtzionatzeko *behar ez dituen* metadatuak sortzen ditu? (Ia ziur baietz.)
4. Non daude gordeak metadatu horiek eta zein jurisdikzioaren pean? (Seguruenik Europako Ekonomia Eremutik kanpo.)
5. Nire bezeroak edo pazienteak badaki bere datuak hor daudela?

Azken galdera da deserosoa. Izan ere, erantzun zintzoa kasu gehienetan ezetz da.

Artikulu hau komunikazio-tresna profesionalen benetako funtzionamenduari buruzko sail bateko lehena da. Hurrengo aleetan mezularitzako RGPDaren betetzea eta aro digitaleko sekretu profesionalaren kontzeptua jorratuko dira.

Editore-oharra: Cuadernos hauek enpresak edo produktuak aipatzen dituztenean, ez da akusatzeko. Horiek eraikitzen dituztenek milioika lagunek erabiltzen eta estimatzen duten lana egiten dute. Seinalatzen duguna estrukturala da — eredu, ez marka. Markak adibide gisa agertzen dira, irakurleak ezagutzen dituenak direlako.

Iturriak eta irakurgai gehiago

- Hayden, M. – Adierazpena Johns Hopkins Unibertsitatean, 2014 ("We kill people based on metadata"). Transkripzio publikoak eskuragarri.
- RGPD (EBko 2016/679 Erregelamendua), 4. eta 5. artikulua – Datu pertsonalen definizioa eta tratamendu-printzipioak (metadatuak datu pertsonalak dira).
- Datuen Babeserako Europako Ikuskatzailea eta EDPB – Komunikazio elektronikoetako trafiko-datuen eta metadatuaren tratamenduari buruzko iritziak (ePrivacy zuzentaraua).

[← Aurrekoa](#)[Lakre-zigiluaren historia laburra](#)[Hurrengoa](#) → [Sekretu profesionala aro digitalean](#)

Azken irakurketak

- [Analisia · 2026ko maiatzaren 18a Pribatutasun erreala vs itxurazkoa: geure buruari egin beharreko galderak](#)
- [Analisia · 2026ko maiatzaren 18a Self-hosting praktika profesional gisa](#)
- [Kontzeptua · 2026ko maiatzaren 18a 24 hitzak: zer den identitate kriptografiko bat](#)

Eraman artikulu hau zurekin behar duzun lekura.

[↓ Markdown](#) [↓ Testu arrunta](#) [↓ PDF](#)

Fitxategia zure gailura deskargatuko da. Bertatik gorde, Solo2ra inportatu edo nahi duzun lekuan parteka dezakezu. Cuadernosek ez du helburua zure ordeaz erabakitzen.

Lakre-zigilua · SHA-256 db83d0a9365db3162a9be14a8959b83ee3a953af3eb62e9723f80efc5b0f019d

Cuadernos Lacre · [Menzuri Gestión S.L.](#)ren argitalpena ·
R.Eugeniok idatzia · [Solo2](#) taldeak editatua.

Webgune honek ez du cookierik erabiltzen eta ez du hirugarrenen baliabiderik kargatzen. Bisita-kontagailu anonimo ostatu bat erabiltzen du (Umami, gure Europako zerbitzarian) eta goiburuko bi kontroletarako beharrezkoa den gutxieneko JavaScripta: gai argia edo iluna, eta hizkuntza-hautatzailea. Jarraipenik gabe, profilatu gabe, daturik partekatu gabe. Jarraitu nahi badiguzu: [RSS](#).